

Behandeling van echtscheidingstrauma

Algemeen

In deze cursus wordt aan de hand van een stappenplan geoefend met de behandeling van scheidende of gescheiden ouders, die falen in de samenwerking. Het doel van het stappenplan is, in het belang van de kinderen, de cohesie binnen het gezin te versterken, waardoor de samenwerking tussen ouders verbetert, en gespleten loyaliteit en parentificatie bij de kinderen kan worden voorkomen of opgeheven. In de cursus wordt aan de hand van verschillende technieken geoefend met het aanboren van de intrinsieke motivatie van ouders voor behandeling. Vervolgens leren cursisten hoe zij met behulp van het genogram een taxatie kunnen maken en een passend behandelplan.

Voor wie

Psychologen, pedagogen, psychotherapeuten die in de praktijk werkzaam zijn in de hulpverlening aan kinderen, jeugdigen en hun ouders die te maken hebben met complexe scheidingen. Basiskennis van de cognitieve gedragstherapie en EMDR is gewenst.

Toetsing

- De cursist zal tijdens de cursus tentamenvragen krijgen over de literatuur. Deze worden aan het begin van twee cursusedagen afgenomen.
- Na de eerste dag volgt een huiswerkopdracht.
- De cursist dient na de tweede bijeenkomst een eindopdracht te maken, die naar de docenten wordt gemaakt en wordt beoordeeld.

Toelichting bij de cursusinhoud

In de cursus worden allereerst de basisbegrippen behandeld die van belang zijn bij echtscheidingstrauma. Vervolgens wordt met behulp van het maken van een functie- en betekenisanalyse geoefend met het motiveren van ouders voor behandeling met EMDR. Belangrijke valkuilen bij de behandeling van gescheiden ouders komen aan bod.

De cursisten leren hoe traumaverwerking kan worden ingezet, in verschillende fases van het scheidingsproces, binnen de context van cognitieve systeemtherapie (Aelen 2008, Aelen, Beuvers, van Veggel et al. 2013) De cursisten zien hoe na traumaverwerking, ouders bevrijd raken van hun onderlinge strijd, en aan het werk kunnen, met als doel de klachten van hun kind op te heffen. Cursisten leren bovendien hoe ouders schade bij hun kinderen kunnen voorkomen door samen of alleen, middels o.m. EMDR, te zorgen voor een "kalm brein" ondanks de pijn en stress van echtscheiding. Onder een kalm brein als opvoeder wordt verstaan het vermogen van de volwassene om de behoeften van de kinderen waar te nemen en te beantwoorden (Aelen 2011)

De cursisten leren om met behulp van een genogram en de 5 hypothesen kolommen (Aelen 2008) een passend behandelplan te maken. Het genogram is een grafische weergave van de samenstelling van een familie van tenminste drie generaties (McGoldrick e.a., 1999). Hierin wordt zichtbaar hoe patronen en overtuigingen in gezinnen worden doorgegeven, en worden trauma's opgespoord. Het maken van een genogram biedt de therapeut de gelegenheid vragen te stellen over feitelijke maar ook moeilijke en beladen onderwerpen uit de familiegeschiedenis (Aelen 2008). Deze werkwijze stelt de therapeut in staat om op efficiënte wijze een taxatie te maken van het echtscheidingstrauma. In het genogram worden zowel gegevens verzameld over veerkracht als over disfunctionaliteiten in interacties of omgang met life-events (Aelen, 2008). Het genogram leent zich op die manier als bron voor groei vanuit veerkracht en als bron van kwetsbaarheid, waarmee een passend behandelplan gemaakt kan worden. Gedurende het maken van het genogram met het gezin worden werkhypothesen in vijf kolommen opgeschreven/ geformuleerd : systeemkenmerken, negatieve kerncognities, goedpratende, trauma's en veerkracht (Aelen 2011).

Ten slotte leren cursisten om de behaalde gedragsveranderingen samen met gezinsleden te verzilveren. Dit betekent dat gedragsveranderingen grondig worden onderzocht, bekrachtigd en via huiswerkopdrachten worden bestendigd. Cursisten ervaren dat systeemleden behulpzaam en effectief kunnen zijn bij het verzilveren van positieve gedragsveranderingen als resultaat van de behandeling.